

Referat af fællesmøde i Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe tirsdag 26. marts 2019

Til stede: Lillian, Jane, Fina, Karin, Kim, Emil, Ivan, Benedicte, Kirsten, Carl Ejnar, Katja, Karen, Alex, Signe, Per V., Robert og Jesper. Eksterne oplægsholdere: Gunnar fra Vedvarende Energi og Zahra fra Aalborg Universitet (København).

Der var afbud fra Jens J. og Anders.

Valg af ordstyrer og referent

Kirsten blev valgt til ordstyrer, Jesper blev valgt til referent.

Mødet blev indledt med en meget kort introduktionsrunde som følge af nye deltagere (Karin og Katja).

Godkendelse af referat fra møde 26/2-2019

Godkendt

Godkendelse af dagsorden

Godkendt

Næste møde(r):

Onsdag 24/4 kl. 19 er der fællesmøde i GIC

Torsdag 9/5 kl. 19 er der **årsmøde** i hovedbibliotekets Store Sal.

Torsdag 23/5 kl. 19 er der fællesmøde i GIC (og forinden bestyrelsesmøde)

NB! se også oversigten vedr. øvrige arrangementer på side 5.

Tar' de strøm på os? 😊 Hvor kommer strømmen i danskernes stikkontakter reelt fra? Det er ikke så let at svare på, men tilsammen kan vi måske komme det nærmere...

Jesper indledte med en række iagttagelser og oplæg til diskussion vedr. energikilderne til vores forbrug af strøm. Baggrunden var, at de oplysninger der bringes på diverse hjemmesider kan forvirre ganske meget. Den Generelle Erklæring, som findes på el-leverandørernes hjemmesider, er en regnskabsteknisk opgørelse for hele landet og siger iflg.

energinet.dk ikke noget om den strøm, som fysisk kommer ud af vores stikkontakter. Den er nemlig baseret på sammensætningen af den strøm, der ikke sælges som grønne certifikater, altså hvor vedvarende energi ikke tæller med.

Men det er godt, at Den Generelle Eldeklaration ikke viser den reelle fordeling på kilderne til strøm, der produceres i Danmark, for Den Generelle Eldeklaration er meget "sort"(fossil) – fordi det meste VE ikke er med.

Energinet har ansvaret for at drive transmissionsnettet og elsystemet i Danmark. Energinet har selv en opgørelse, der giver et estimat over, hvor strømmen fysisk kommer fra – dvs. hvor strømmen kommer fra set som et gennemsnit over et helt år uden fratækning af VE.

Den er ganske anderledes "grøn", da vedvarende energikilder tegner sig for mere end halvdelen. Nogle danske el-leverandører kan have endnu større andel (markedsføres som 100%) andel vedvarende energi.

Denne opdeling kunne med fordel tydeliggøres på el-leverandørernes hjemmeside. Det ville jo ikke stille de miljøvenlige el-leverandører ringere.

Gunnar Olesen fra Vedvarende Energi var inviteret som gæsteoplægsholder for at lede os på vej vedr. forståelsen af strømforholdene. Det blev til en meget spændende beretning om Danmarks elproduktion og styring heraf i dens mange facetter. Blandt meget andet blev der fortalt om elprisens sammensætning (selv strømmen, transmissionen, distributionen samt skatter og afgifter). Nogle leverandører har forøget pris på distributionen kl. 17-20 på hverdage, for at tilskynde til at fordele strømforbruget på andre tider.

Det er Energinet.dk, der styrer den danske produktion af strøm og på kortet på energinet.dk, kan man se, hvordan produktion, import og eksport kan veksle time for time.

For de el-leverandører, som Ørsted, der markedsfører sig med 100% VE, er det væsentligt at der er tale om et årgennemsnit, ikke at der hver minut kommer 100% VE-baseret el ud af stikkontakten. For at dokumentere påstanden om 100% VE bruger de EU's eldeklaration, som baserer sig på årgennemsnit. Den grønne el (med grønne certifikater, som angiver at produktionen er fra VE) og el med den tidligere nævnte generelle eldeklaration giver tilsammen den samlede (fysiske) elproduktion.

Der var stor diskussionslyst. Der blev bl.a. drøftet det urimelige i at biomasse beregnes om CO₂ neutralt, for når træ afbrændes som f.eks. flis afgives CO₂ jo meget hurtigere end nye træer kan nå at opsuge det. Da især klimaeffekten i de nærmeste år er vigtig, så er det ikke i sig selv løsningen. Derudover bruges der jo en del energi til transport etc. af træet. Måske p.g.a. øgede temperaturer er dog f.eks. Sveriges trævækst antageligt større end den skovede mængde.

Blandt meget andet blev der spurgt til hvilken klimaeffekt (CO₂ ækvivalenter) det reelt vil være fornuftigt at regne med her i Gladsaxe, hvor en væsentlig del af opvarmningen sker via fjernvarme. Gunnar henviste til energinets beregninger baseret på vægtingen mellem el og varme kaldet 125% og 200%. Det bekræfter, at det kan være svært at gennemskue, hvad der sker i virkeligheden. Procenterne angiver, hvor stor andelen der tilegnes el skal være i forhold til varme, altså 1,25 eller 2 gange så meget. Se under "Gennemsnitsdeklaration" på denne side <https://energinet.dk/El/Miljoedeklarationer#Elhandlere> og derefter nederst på siden under "Historiske deklARATIONER tilbage fra 2004". Der er også en foreløbig – og ikke helt fuldstændig - deklARATION for 2018 at se via samme side. Bemærk, at disse værdier for

CO₂ ækvivalenter er meget forskellige fra den regnskabstekniske opgørelse af Den Generelle Erklæring.

Der var en række øvrige spørgsmål som Gunnar tålmodigt besvarede.

Gunnar vil gerne hilse og opfordre deltagerne til at læse mere om Miljøorganisationen Vedvarende Energi, samt evt. blive medlem, på <https://vildumed.ve.dk/#stoet>

Forslag til en stand om Verdensmålene under Gladsaxe Loves Culture i Telefonfabrikken 8/6

Ivan orienterede om mulighederne for en stand under arrangementet, der foregår 8/6. Vores indsats kan især rette sig mod både børn, men også voksne. Ivan bemærkede at der tales om kultur med henvisning til Verdensmål 11 – Bæredygtige byer og bygninger.

Der blev fremført at netop miljø kan være et område hvor vi har en stor mission overfor tilrejsende fra andre lande.

Der var ønske om at kende præmisserne lidt bedre inden en stand blev forberedt, så Ivan og Jesper holder møde med Telefonfabrikken.

Besøg fra Aalborg Universitet vedr. undersøgelse i forbindelse med kommunens kommende indsamling af bioaffald

Til brug for et semesterprojekt under studiet til teknoantropolog var Zahra - studerende ved Aalborg Universitetscenter (København) - interesseret i at gennemføre undersøgelser i Gladsaxe i forbindelse med den snarlige indførsel af sortering af bioaffald.

Undersøgelserne drejer sig om menneskers interaktion med tekniske krav – i det aktuelle tilfælde nye krav til sortering af affald.

Zahra ønsker bl.a. indblik i hvordan vi sammen kan gøre en forskel – f.eks. på affaldsområdet. Kim nævnte at LA21 er et godt forum. Foreningen har presset på for at få øget affaldssortering og skal nok kunne bidrage med idéer.

Zahra inviterer til en workshop om madaffaldet som fremtidens energikilde i grønt IDÉcenter tirsdag 9. april. Under workshoppen (med kaffe, te og kage) har Zahra inviteret en medarbejder fra kommunens miljøafdeling til at holde oplæg om madaffald og den nye sorteringsordning. Der vil også være et dialog-spil og mulighed for at stille spørgsmål.

Kim åbner og lukker for GIC, da Jesper er forhindret.

Om lokal natur og miljø + aktiviteter siden sidst

Jesper viste fotos (egne og fra Alex). Der var omtale og fotos vedr.:

- De store vandmængder, der har ramt kommunen i marts måned.
- Bæredygtighedskaravanen (fra Ingeniørforeningen) gæstede Verdensmålshuset. Der var bl.a. oplæg af kommunaldirektøren, af kommunale medarbejdere involveret i samarbejde med virksomheder, af Børne- og Kulturforvaltningen om den kommunale miljøindsats overfor daginstitutionerne - og endelig fortalte Kim om LA21's indsatser gennem en år-række - herunder den seneste udvikling med Verdensmålsberegneren. Kommunen omtalte alle indlæg på sin hjemmeside, mens IDA kun omtalte kommunens indlæg.

- Materiel til en kommende indsats med høslæt er blevet anskaffet. Det har fordret en større indsats på lageret for at finde egnet plads.
- Afslutningsvis var der billeder fra Gladsaxes natur, der til stadighed kan byde på overraskelser.

Jesper orienterede derudover ganske kort om udvalgte forhold i rapporter tilsendt Grønt Råds medlemmer. Herunder bl.a.

- Notat fra Fiskeøkologisk Laboratorium siger, at *Bagsværd Sø i 2018 ikke lever op til målsætningen om en god økologisk tilstand*. Ubalance i fiskebestanden kan fortsat anses at spille en rolle for det uklare vand.
- Notat om Vegetationen i Bagsværd Sø 2018 udarbejdet for Gladsaxe Kommune af Fiskeøkologisk Laboratorium dec. 2018 nævnes bl.a. at: *"Bagsværd Sø har altid været uklar, og Wesenberg-Lund beskriver i 1917 at søen når den var klarest havde en gennemsigtighed på ½-1 m. Dette tilskrev han dog resuspension og ikke alger/1/"*
- Vores Grønne Gladsaxe – Indsatser 2019. Jesper nævnte, at der er sat en del midler af til det grønne, blot er endnu ikke på alle områder oplyst præcis hvilke detailformål midlerne skal finansiere. Vedr. Buddinge Batteri er der afsat midler både til nedrivning og til etablering af bænke og borde m.m. Der er dog ikke detaljer om hvornår og hvordan.
- Bagsværd Rostadion: Miljø- og Fødevarerklagenævnet har hjemsent frednings sagen til Fredningsnævnet. **Selve projektet er ikke vurderet af klagenævnet**, da en række individuelle foranstaltninger skal vurderes enkeltvis. Det foreliggende materiale var ikke af en tilstrækkelig kvalitet. Klagenævnets afgørelse skal indeholde vurderinger og tolkninger vedr. fredningsbestemmelser, hvilket kræver mere detaljeret viden om de ansøgte projekter og omfanget. (Efterskrift: Trine Henriksen har foreslået et møde med fonden bag projektet og med deltagelse af DN, DOF og LA21. Dette møde bliver dog ikke til noget, da Fonden allerede har afleveret det ønskede supplerende materiale.)

Indsamling af ideer til fornyelse af indsatsen ved Søens Dag

Der har tidligere været efterlyst nye tiltag vedr. Søens Dag fra de frivillige, men med fornyelsen af posten vedr. insekter sidste år blev der enighed om, at det rakte med en finpudsning. Posten vedr. Søens tilstand kan således gavnes af nyt udstyr, der dog skal testes grundigt før brugen. Der blev ikke nævnt ønsker til ændring af posternes placering. De forventes derfor at være de samme.

Listen af aktive på dagen er nu øget til i alt følgende: Ida, Jens M., Lillian, Carl Ejnar, Kim, Per V., Benedicte, Ivan, Emil og Jesper. Vi skal dog være mindst fire mere...

Drøftelse af hvordan vi bedst formidler temaet om især Verdensmål 15 (om biodiversiteten på land) – på Gladsaxedagen.

Listen af aktive på dagen er nu øget til i alt følgende: Jens M., Carl Ejnar, Kim, Kirsten, Jens, Alex, Karen, Ivan, Benedicte og Jesper.

Tiden var fremskreden, så vi nåede ikke så meget nyt under dette punkt.

Nyt fra råd og udvalg

Kim orienterede fra Grønt Råd om rådets forslag til anvendelse af "miljømillionen".

Midlernes anvendelse skal bevilges af Miljøudvalget – men efter anbefaling fra Grønt Råd. Nogle af LA21's anbefalinger er nået med i listen – andre ikke. En investering i LED- belysning på cykelsti mente flere retteligen ikke skulle tages af den pulje, men måske kunne dette beløb i stedet finansiere f.eks. en webversion af Verdensmåleberegneren.

(Efterskrift: Miljøudvalget besluttede at fastholde bevilling til afprøvning af LED. Der blev således ikke penge til beregneren. Der er heller ikke penge til ansættelse af en SDG-medarbejder på GIC.)

Nyt fra emnegrupperne m.v.

Indsatsen var i vid udstrækning gennemgået under de forudgående punkter.

Nærmeste arrangementer

Operation Ren Sø	Lørdag 6/4 kl. 10-15
Fællesmøde i GIC	Onsdag 24/4 kl. 19
Grøn Dag på genbrugsstationen. Turbinevej 10	Søndag 28/4 kl. 9-14
ÅRSMØDE (Store sal)	Torsdag 9/5 kl. 19
Fællesmøde i GIC (bestyrelsesmøde forinden)	Torsdag 23/5 kl. 19
Gyldenris-bekæmpelse i Radiomarken	Lørdag 25/5 kl. 10
Klima Dag på Hovedbiblioteket	Lørdag 1/6
LA21 stand på Telefonfabrikken under Gladsaxe Loves Culture	Lørdag 8/6
Høslæt Høje Gladsaxe	Lørdag 22/6 kl. 10-15
Gladsaxedagen	Lørdag 24/8
Søens Dag (Naturens Dag 2019)	Søndag 8/9
Havens Dag (Æblepresning: Aldershvile Planteskole)	Søndag 8/9

Eventuelt:

Intet til dette punkt.